

Forslag arbejdsprogram og politisk handlingsplan 2023

Arbejdsprogrammet og handlingsplanen er retningsgivende for bestyrelsens arbejde frem til generalforsamlingen 2024.

Formålet med arbejdsprogrammet er at sikre gennemsigtighed, så alle interesserede medlemmer kan følge med, påvirke og deltage i arbejdet, hvis de ønsker det. Arbejdsprogrammet skal også sikre, at fagligt frikøbt bestyrelsesmedlemmer disponeres i overensstemmelse med bl.a. arbejdsprogrammets opgaver.

Vores medlemsundersøgelse i 2020 pegede på, at bestyrelsen skal have fokus på klassiske fagforeningsopgaver herunder at arbejde for at sikre medlemmerne en bedre indtjening, da mange tjener alt for lidt i forhold til sammenlignelige fastansatte.

Derfor udarbejdede bestyrelsen i 2021 et arbejdsprogram, der beskriver de opgaver, bestyrelsen vil arbejde med og formulere en politiskhandlingsplan, der indeholder forslag til indsatsområder. Derudover skal der være tid til pludseligt opståede opgaver.

I det følgende samler bestyrelsen op på arbejdsprogrammets overordnede områder, og efterfølgende beskrives fremtidige tiltag under punktet 'politisk handlingsplan'.

Arbejdsprogram

Overenskomster og aftaler

FreelanceGruppens mål er, at så mange freelancere som muligt skal omfattes af kollektive aftaler og at allerede indgåede aftaler skal forsvares. Bestyrelsen medvirker til dette ved at udpege freelance-repræsentanter til forhandlingsdelegationerne på de store overenskomster, samt ved at give Journalistforbundet (DJ) information, der kan hjælpe med at følge op på indgåede overenskomster og aftaler for freelancere, så det sikres, at de overholdes. FreelanceGruppen arbejder for, at freelancerne på de pågældende medier inddrages i overenskomstforhandlingerne fx via freelance-klubber og -netværk.

Vi vil arbejde for at sikre, at FreelanceGruppen fortsat er høringspart i væsentlige spørgsmål vedrørende DJs arbejde for freelancere og selvstændige i særdeleshed på gruppens væsentligste områder aftaler, honorarer og rådgivning.

I 2023 vil vi arbejde for at DJ udnytter de nye muligheder for at lave kollektive aftaler på vegne af soloselvstændige, som følge af EU-Kommissionens nye retningslinjer vedr. konkurrencelovgivning. I den forbindelse vil vi have fokus på at sikre, at DJs overenskomst- og aftalestrategi på området evalueres, så niveauet for nye aftaler ikke lægges for lavt. Vi vil også arbejde for tilstrækkelige ressourcer til udmøntningen af den reviderede freelance-selvstændige-strategi, der skal behandles på DJs delegeretmøde april 2023.

Betalings- og arbejdsvilkår

Freelancere skal have samme vilkår som fastansatte hvad angår muligheden for tilstrækkelig pension og økonomisk sikkerhed under barsel og ved sygdom. I den forbindelse vil FreelanceGruppen arbejde for at gøre det lettere at drive forretning som freelancer ved at påpege forhold, der besværliggør drift af egen virksomhed. FreelanceGruppen vil løbende stille forslag til DJ og relevante udvalg i DJ om områder og ydelser, der kan være til gavn for freelancere og selvstændige.

Vi vil understøtte videns- og erfaringsdeling i de faglige klubber/netværk, og vi vil arbejde for at udbrede kendskabet til eksisterende rettigheder og overenskomstdækning rundt omkring på de enkelte medier/mediehuse

FreelanceGruppen vil endvidere dele vores viden om "hvad en freelancer er" og søge indflydelse på tillidsrepræsentant-uddannelsen gennem en løbende dialog med både tillidsrepræsentanter, faglige klubber på medierne og medvirken til den kommende videreudvikling af tillidsrepræsentantuddannelsen.

Efteruddannelse, kurser og arrangementer

FreelanceGruppen vil arbejde på at udbyde og udvikle nye kursus- og arrangementsformer, som kan fastholde/øge medlemmernes markedsværdi, og vi vil løbende arbejde for, at DJ sikrer freelancere bedre adgang til livslang læring og efteruddannelse.

Ophavsret og videreudnyttelse

Som freelancer er det vigtigt, at man kan sikre sit arbejde mod misbrug og manglende honorering af videreudnyttelse. FreelanceGruppen arbejder for at få aftaledækket det digitale kopimarked og især det stigende marked for podcastproduktion. Derudover arbejder vi for at sikre freelancers økonomiske ophavsrettigheder og droit moral (de ikke-økonomiske rettigheder, der bl.a. omfatter retten til at blive navngivet ved et værks brug). FreelanceGruppen informerer også medlemmer om metoder til kontrol af, om egne ophavsrettigheder krænkes.

Der arbejdes til stadighed for, at DJ indgår nye videreudnyttelsesaftaler fx efter rundsumsprincippet på områder/medier, der benytter mange freelancere. Bestyrelsen deltager i arbejdet i DJs ophavsretsfonds bestyrelse, og vi vil fokusere på, at der arbejdes for nye aftaler, som sikrer freelancere ophavsretsmidler. ogat der afsættes de fornødne ressourcer til rådighed for arbejdet. Bestyrelsen vil også arbejde for, at så mange af ophavsretsmidlerne som muligt tilfalder den enkelte rettighedshaver.

Organisering og netværksdannelse

FreelanceGruppen skal organisere så mange freelancere som muligt. Bestyrelsen skal udvikle og udbrede relevant informationsmateriale om forbundets og gruppens arbejde. Den skal understøtte netværk i form af bl.a. faglige klubber, som kan samarbejde med tillidsrepræsentanterne og sikre samarbejde og solidaritet freelancere imellem.

Bestyrelsen skal også udbrede kendskabet til Mediaaftalerne og de reviderede Vejledende vilkår, der lanceres i 2023, samt medvirke til at informere studerende og nyuddannede om forholdene for freelancere. Vi har fokus på de mange nye freelancere og selvstændige i alle aldre, og vil arbejde for, at de i DJ kan finde eller danne værdifulde kolleganetværk. Vi vil arbejde for, at DJ understøtter arbejdet for at organisere flere og bredere og selv udforme en strategi for arbejdet.

Kommunikation og information

FreelanceGruppen informerer og skaber dialog med medlemmerne via egen hjemmeside, nyhedsbreve, mails, sociale medier samt det kollegiale sparrings- og debatforum PingPong på mail og Facebook. Webredaktionen står for en stor del af det arbejde og arbejder ud fra en webstrategi, der er vedtaget i bestyrelsen. Strategien er udviklet så ressourceforbrug står i forhold til værdiskabelsen og fokusområderne er primært, men ikke kun, faglighed, fagpolitik, oplysning, meningsudveksling samt videns- og erfaringsudveksling.

Bestyrelsens arbejde og kontinuitet

Bestyrelsen har ansvaret for, at FreelanceGruppen udvikler sig i forhold til forandringerne i samfundet og på arbejdsmarkedet, ogat vi varetager medlemmernes interesser.

Bestyrelsen skal altid være i samklang med medlemmerne.

Bestyrelsen skal derfor fortsat:

- Sørge for løbende at skabe interesse for aktivt arbejde i FreelanceGruppen og i bestyrelsen, og dermed have potentielle bestyrelsesmedlemmer i pipelinen.
- Skabe størst mulig åbenhed omkring bestyrelsesarbejdet – herunder sikre, at mødereferater offentliggøres, så snart de er godkendt
- Involvere medlemmer uden for bestyrelsen i arbejdsopgaver, hvor det er relevant og hensigtsmæssigt.
- Fordele opgaverne så hensigtsmæssigt som muligt på hele bestyrelsen og generelt arbejde for mest mulig videndeling i bestyrelsen og dermed lette afgang og tilgang af bestyrelsesmedlemmer.
- Ajourføre og udvikle Bestyrelseshåndbogen, så den er et brugbart arbejdsredskab i det daglige arbejde og en uundværlig introduktion til nye bestyrelsesmedlemmer, samt fortsat følge og udvikle de udarbejdede normer for god bestyrelsesskik.

Politisk handlingsplan: Et bæredygtigt arbejdsliv for freelancere og selvstændige

Overskriften for vores politiske indsats som svar på de udfordringer, medlemsundersøgelsen har afdækket, kunne være ”Det sunde freelanceliv”. Vores medlemmer er typisk freelancere og selvstændige over en lang årrække – nogle hele livet – og det gælder også mange af dem, der ikke i udgangspunktet ønskede at arbejde på denne måde. Nogle kæmper med tilfredsheden, mange med økonomien, og rigtig mange med at adskille arbejde og fritid og skabe rum til at holde rigtigt fri. Til gengæld har vores medlemmer også mange ressourcer, som vi med fordel kan blive bedre til at dele med hinanden. Vi trækker hver især på en lang række fagligheder og har erfaringer med en lang række kundetyper og forretningskoncepter.

Mange af nedenstående tiltag og ideer bør oplagt udvikles i samarbejde med andre specialgrupper og foreninger, da FreelanceGruppen ikke er den eneste specialgruppe/forening i DJ, der organiserer freelancere og selvstændige.

Medlemmerne skal støttes til at gå helhjertet ind i freelancelivet, også selvom de ikke nødvendigvis selv valgte det i udgangspunktet:

Nogle af medlemmerne er freelancere og selvstændige af nød, mere end af lyst, og håber til stadighed på at finde et fast job. Det er en ærlig sag at ønske sig et fast arbejde og vi trives ikke alle lige godt med at være vores egen chef. Ikke desto mindre er det nødvendigt at FreelanceGruppens medlemmer støttes i at fokusere på, hvad der er deres realitet lige nu – og måske kommer til at være det længe.

Vi skal hjælpe folk til at forholde sig til freelancetilværelsen som et reelt eksistensgrundlag, uanset om det er et aktivt tilvalg eller ej. Det skylder vi os selv og hinanden. Sammenligningen mellem freelancer af nød-gruppen (der stadig håber på en fastansættelse) og fyret, men fri-gruppen (der har tilvalgt det frie arbejdsliv, også selvom det skete som konsekvens af en firing), viser nemlig, at det har enorm betydning for, hvor godt man klarer sig, og hvor tilfreds man er, om man aktivt tilvælger livet som freelancer/selvstændig og går helhjertet ind i det. Det forholder sig desuden således, at 65 procent af freelancer af nød-gruppen faktisk har været freelancere i mere end seks år og næsten halvdelen har været det i mere end et årti. Altså er der meget, der tyder på, at den fastansættelse, freelancer af nød-gruppen håber på, for en dels vedkommende ikke kommer til at materialisere sig lige foreløbig.

Dermed giver det mere mening at arbejde med at blive gladere freelancere/selvstændige, end at hænge fast i en forestilling om, at livet som fastansat skulle være lykken. Det peger undersøgelsens resultater på også vil kunne hjælpe på indtjeningen – jo mere man gør freelanceriet til et tilvalg, desto bedre klarer man sig, både mentalt og økonomisk.

Støtte til et bæredygtigt freelanceliv

DJ skal naturligvis fortsat kæmpe for at arbejde, der reelt kunne udgøre fuldtidsstillinger, ikke splittes ud på en gruppe af løst tilknyttede i spareøvelser. Men for både den enkelte og for kollektivet af freelancere og selvstændige er det afgørende for både arbejdsglæde og økonomi, at freelanceriet tages alvorligt som en bæredygtig levevej så længe, det er den måde, man primært ernærer sig på.

Derfor skal vi igangsætte tiltag, der kan hjælpe og støtte dem, som har følt sig presset ud i en freelancetilværelse og som i udgangspunktet ikke bryder sig om den arbejdsform, til at acceptere at det er sådan, de tjener deres penge lige nu – og måske i en rum tid fremover. Det forhindrer ikke, at man fortsat søger faste stillinger, hvis det er hvad man ønsker sig, men så længe man er freelancer/selvstændig, skylder man sig selv at gøre det helhjertet – herunder kræve en ordentlig pris for sit arbejde og være stolt af sine fagligheder.

Kontorfællesskaber er en af de ting, der kan give faste rammer omkring arbejdstider og frokostordninger fx, som kan give ro til dem, der ikke trives med uforudsigelighed og som måske også savner kolleger i det daglige. Her kan man også hjælpe hinanden fagligt, med at skaffe opgaver og med at bearbejde usikkerheden, så den ikke hober sig op for den enkelte. FreelanceGruppen og DJ kunne måske facilitere at folk finder sammen i flere kontorfællesskaber, hvoraf flere blev lukket ned af økonomiske grunde i Corona perioden.

God vejledning i valg af status uanset type

Bestyrelsen arbejder for at alle vejledes i valg af status – selvstændig, lønmodtager, selskabsform, lønmodtager med selvstændig bibeskæftigelse, kombinator, dannelse af kooperativ, brug af faktureringsbureauet Teknik & Design o.a. – både som ny fri fugl og løbende, hvor et skifte kan være hensigtsmæssig. Alle typer skal have lige rådgivningsmuligheder. Vigtigheden af at blive rådgivet og søge rådgivning fra første færd bør sammen med oplysning om hvordan man sætter sin pris være en løbende kommunikationsopgave for DJ, for at nå så mange som muligt.

Nystartede skal støttes til at komme hurtigere i gang med at få skabt en fornuftig omsætning:

Vi ved fra bl.a. vores egne medlemsundersøgelser, at de første to år er særligt hårde, og at mange omsætter for mindre end 250.000 kr. om året. Nystartede arbejder færre timer end dem, der har været i gang i 11-20 år – blandt andet på grund af opgavemangel – men næsten halvdelen af de nystartede arbejder fuld tid eller mere. Så noget kan tyde på, at de arbejder til for lav betaling/fakturerer for lave beløb.

Derfor skal flere hjælpes hurtigere i gang med at skabe en bæredygtig forretning, uanset om de begynder på freelancetilværelsen som en forlængelse af uddannelsen, som konsekvens af en fyring, eller ud fra et aktivt tilvalg.

Øget indsats for at sikre økonomisk bæredygtighed for flere

DJ har allerede begynderkurser for freelancere og selvstændige, men der er tydeligvis behov for en mere omfattende indsats for at løfte dem, der lige er begyndt eller har været i gang i et par år. Mentorordningen blev efter vedholdende pres fra FreelanceGruppen, søsat i en ny udgave i 2021, og vi følger udviklingen og udbygningen tæt, så det bliver et tilbud til så mange som muligt.

Netop derfor har vi bragt en gruppe-mentorordning i forslag i DJ, hvor en mentor faciliterer en gruppe af mentee's frem for bare at have én. Det er tanken, at gruppe-mentorordningen skal udvikles, køres som et forsøg og evalueres derefter.

Mentorordningen er dog kun et redskab blandt flere. Andre tiltag kunne være at facilitere flere sociale og faglige netværk, hvor erfarne og nystartede kan mødes og udveksle strategier til alt fra prissætning til forretningsudvikling og visioner om, hvor man gerne vil hen med sine fagligheder. Dette arbejde er sat i gang i form af et pilotprojekt med netværk for ansatte kommunikatører, der er eneste kommunikatør på arbejdspladsen. Vi følger med i håb om at der kan laves skabelon og mulighed for at det bliver nemmere for FreelanceGruppens medlemmer at skabe værdifulde netværk.

Flere studerende skal undervises i at drive egen freelance-virksomhed

Arbejdet med at hjælpe nystartede godt i gang er noget blandt andet bestyrelsens udvalg "De nye" har fokus på. Et af deres værktøjer er at holde oplæg for studerende på RUC, SDU og DMJX om hvordan man tilvælger freelancetilværelsen på en fornuftig måde. Her kunne vi også overveje at udvide indsatsen ift. uddannelsessteder, da studier inden for medier og kommunikation stadig primært er indrettet på at folk skal ud i faste stillinger, selvom det for mange ikke er realistisk og for nogen heller ikke ønskeligt. Her kan vi – FreelanceGruppen og DJ som helhed – bidrage med inspiration og viden til uddannelsesstederne, så de bedre kan forberede de studerende på nutidens arbejdsmarked.

De højere læreanstalter har i 2020erne pligt til at tænke såkaldt employability ind i uddannelserne, det vil sige, at de skal fremme dimittendernes mulighed for at få beskæftigelse efter endt uddannelse. Det momentum skal DJ udnytte til at indgå samarbejder med henblik på organisering og oplysning specielt på uddannelser, der retter sig imod medier og kommunikation. I den forbindelse skal muligheden for et arbejdsliv som selvstændig eller iværksætter formidles.

Kursusudvalget arbejder også med at udvikle kurser målrettet dem, der endnu ikke helt har fået styr på, hvordan de skal køre deres forretning, og bestyrelsen arbejder frem til generalforsamlingen 2023 for at DJ tilbyder forhandlingskurser til freelancere/selvstændige så de bliver stærkere til at forhandle vilkår, der giver dem en bedre indtjening.

Der skal fokus på priser – og på sammenhængen mellem arbejdstid og økonomi:

Alt for mange af FreelanceGruppens medlemmer kæmper med indtjeningen. Selvom de arbejder fuld tid eller mere, ligger de under – nogle gange langt under – deres fastansatte kollegers gennemsnitsløn. Vi skal tale mere om, hvordan man sætter – og får – en ordentlig pris for sit arbejde.

I krisetider skal vi ikke presse os selv og hinanden ned ad på priserne. Det er heller ikke holdbart at tage for lidt for sit arbejde, selvom man har "råd" til det, fx fordi man lever billigt eller har en partner, der tjener godt. Den situation kan ændre sig, og man presser sine kolleger på prisen, hver gang man sætter sin egen for lavt.

Dårlig indtjening er en af de ting, der ødelægger arbejdsglæden. Det er især nystartede, der har den laveste omsætning. Man kan ikke sige noget entydigt om fagligheder – blandt andet fordi de fleste arbejder med mere end én faglighed – om end fotografer generelt tjener bedre end gennemsnittet.

Sådan kan man få en bedre betaling for sit arbejde:

- Vi vil fortsat markedsføre 360 grader-guidens kapitel om at sætte den rigtige pris og øge oplysning om de kollektivaftaler, der findes for freelancere og selvstændige (fx Mediaaftalerne) samt vejledende vilkår, der udkommer i en stærkt udvidet udgave i foråret 2023.
- Vi skal forklare, hvordan vi udregner vores satser og fastsætter timeforbrug.
- Vi skal forsætte kluborganiseringen, hvor vi kan løfte hinanden i fællesskab lokalt på mediearbejdspladserne.
- Vi skal skabe intensivkurser om forhandling og prissætning i samarbejde med DJ.
- Vi skal også hjælpe medlemmerne med at sikre genforhandling af ”faste” aftaler og kontrakter med faste kunder, så vilkår og løn ikke udhules.

For at løfte omsætningsniveauet kunne man overveje et nyttigt værktøj målrettet kunder og opgavegivere er en prisberegner a la: ”Er du i tvivl om, hvad du skal udbyde en opgave til? Her kan du få hjælp til at beregne den økonomiske ramme for den opgave, du skal have løst”. Mange kunder har nemlig ingen ide om, hvilket niveau budgettet skal lægges på, når de har behov for at få løst en opgave uden for huset.

Vi skal lære at holde fri. Rigtigt fri:

En stor del af medlemmerne fortæller, at de holder mindre end 5 ugers ferie – mange holder mindre end to uger og nogen slet ingen ferie. Mange fortæller også, at selv når de holder ferie, arbejder de samtidig. En del holder ufrivillige fridage midt i arbejdsugerne, fordi opgave flowet ikke fungerer. Det er alt sammen med til at stress og kan have alvorlige konsekvenser både på kort og lang sigt.

Få råd til at undgå stress – medie- og kommunikationsbranchens livsstilssygdom

Vi skal igangsætte tiltag, der oplyser medlemmerne om vigtigheden af at holde rigtigt fri og de risici, der er forbundet med altid at være på. Disse tiltag skal tænkes sammen med årsagerne til, at mange ikke føler de kan tillade sig at tjekke helt ud indimellem. Det kunne fx være organiseret opgavedeling, hvor de medlemmer, der i perioder ikke har nok at lave, kan få videreformidlet opgaver, som andre har i overskud, eller ”afløse” hinanden, når der skal holdes ferie. Det kunne også være formelle og uformelle mentorordninger, hvor medlemmerne kan hjælpe hinanden til at få en bedre sammenhæng mellem større og mindre opgaver og en mere bæredygtig forretning – også tidsmæssigt. Der er nemlig også en del, der arbejder mere end fuld tid, hvilket kan være fint i perioder – især hvis det er efter eget valg – men for de fleste ikke vil være en holdbar situation på længere sigt. Et af redskaberne kan være flere kurser og kaffemøder med fokus på stresstegn og vigtigheden af at holde rigtigt fri – herunder hvorfor det at holde fri er en forudsætning for at kunne være reelt produktiv, når man faktisk er på arbejde.

Vi skal spare op til pensionisttilværelsen – i tide:

En tredjedel af medlemmerne sparer ikke op til pension, og den andel bliver højere jo yngre aldersgrupper, man ser på. Tommelfingerreglen lyder, at man skal begynde at spare op senest som 30-årig, hvis man skal have råd til at gå på pension midt eller sidst i 60’erne, men det er aldrig for sent at komme i gang. Selvom der er mange, der gerne vil blive ved at arbejde hele livet, kan ingen være sikre på reelt at kunne til den tid. Det er en meget uheldig situation, hvis man ikke har råd til at gå på pension, når man har behov for det, og efterhånden som folkepensionen bliver udhulet, kan mange af vores medlemmer ende med at få en meget fattig alderdom.

Intensivering af pensionsrådgivning er vigtig

Vi skal tilbyde bedre rådgivning om, hvorfor det er vigtigt at begynde at spare op i tide, og hvordan man kan skabe luft til det i budgettet. Dette skal tænkes sammen med den igangværende DJ-indsats omkring ”den tredje alder” – at arbejde, der nu er mundet ud i nyt +55 univers på DJs webside og konkrete forslag om indsatser, som vi vil hjælpe forbundet med at prioritere. At sikre sin alderdom økonomisk behøver ikke ske gennem en traditionel pensionsopsparing, men det er vigtigt at vi forholder os til, hvad vi skal leve af, hvis vi en dag ikke kan eller vil arbejde mere.

Det skal vi hjælpe medlemmerne til at få fokus på. Her kan vi også bruge vores nyhedsbrev mere målrettet og markedsføre det kapitel i 360 guiden, der oplyser om pension og forsikringer.

Vi skal også hjælpe DJ med at sikre freelancere/selvstændige/tidsbegrænset ansatte de bedste pensions- og sikringsmuligheder i Mediernes Pension. Det har vi gjort aktuelt i forbindelse med den udbudsrunde Mediernes Pensions bestyrelse afsluttede med udgangen af 2022.

Uvildig pensionsrådgivning bør være permanent billig eller gratis

Her er noget af det nye, at medlemmerne nu i en periode kan få rådgivning af den uvildige pensionsrådgiver AON. Den ordning bør vi arbejde for bliver permanent, eller kan tilkøbes til en rimelig pris.

I forlængelse af den nye aftale og fordi pension og sikring ved tab af erhvervssevne er vigtigt, skal bestyrelsen arbejde for, at forbundet får et langt højere informationsniveau om pension og sikring, end det har været tilfældet tidligere.

Medlemmerne skal rådgives bedre om konsekvenserne af at have cvr-nummer, være lønmodtager eller kombinatør

Der er fordele og ulemper ved alle måder at være freelancer og selvstændig på, herunder den skattetekniske del af det. Hvorvidt man vælger at have cvr-nummer, arbejde på lønmodtagervilkår eller som kombinatør skal imidlertid ske på et oplyst grundlag. DJ udbyder allerede korte introkurser, der vejleder nystartede og potentielle freelancere og selvstændige i, hvad de bør vælge, men det er noget, der skal være langt større fokus på. Det gælder også andre og mere kollektive ordninger såsom Teknik- og Designmodellen eller kooperativmodellen.

De mest udsattes vilkår skal forbedres

Kombinatører er traditionelt blandt de mest udsatte, fordi de passer dårligst ind i forskellige sociale sikringsordninger (bl.a. barselsdagpenge) og er mest ”uforståelige” for fx SKAT og for Christiansborg. Det var desværre også tilfældet under corona, hvor en kombinatørpakke var så mystisk skruet sammen at de færreste kunne søge den og måtte vælge andre ringere løsninger.

Et andet eksempel er medlemmer med cvr-nummer, der som udgangspunkt vil skulle lukke forretningen for at få dagpenge. Det er især et problem for de fagligheder, der skal bruge meget udstyr til at udføre deres arbejde, fx fotografer, da udstyret skal sælges og det dermed kan være overordentlig vanskeligt at komme i gang igen. Derfor skal FreelanceGruppen og DJ have særligt fokus på arbejdet med dels at oplyse medlemmerne om deres rettigheder og muligheder i det nuværende system og dels at få ændret det nuværende system, så det passer til realiteterne på arbejdsmarkedet.

Det sociale sikringssystem skal reformeres

Ovenstående skal naturligvis tænkes sammen med vores indsats for at få ændret både skatteregler og sociale sikringsregler, herunder dagpengeregler, så de i højere grad tager højde for realiteterne på arbejdsmarkedet og ikke diskriminerer de hundredtusinder, der i praksis arbejder som soloselvstændige, hvad enten det er med eller uden cvr-nummer.

Mulighederne for at komme på supplerende dagpenge, uanset skattemæssig status, bør også underkastes et eftersyn. Reel adgang til supplerende dagpenge kan være en af de ting, der kan skabe ro for den enkelte, som i perioder har vanskeligt ved at skaffe opgaver nok, så man undgår en situation, hvor man føler at man skal være på konstant, uden at det rigtig fører nogle indtægtsgivende opgaver med sig, og ender med at brænde ud.

DJ skal holde linjen varm til Christiansborg for at skabe vigtige forandringer

Dette har også været et endnu mere akut ønske/behov fra medlemmerne i forbindelse med coronakrisen, hvor folk har fået vendt op og ned på deres arbejdssituation og haft begrænsede muligheder for selv at ændre deres situation, i hver fald på kort sigt. FreelanceGruppen skal i samarbejde med DJ give hele det sociale sikringssystem et gennemsyn og lave et katalog over ændringer, der bør gennemføres, hvis soloselvstændige skal reelt ligestilles med lønmodtagere i velfærdsstaten.

Dette skal gøres nu, da der netop i forbindelse med corona, er skabt viden på Christiansborg om vilkårene og dermed momentum for forbedringer for soloselvstændige og andre såkaldt atypiske på det danske arbejdsmarked. Indtil vi får gennemført forandringer, skal DJ opprioritere rådgivningen om, hvilke muligheder vi selv har for at sikre os med fx private forsikringsordninger, virksomhedskonstruktioner mv. og også skabe medlemstilbud som fx driftstabs-forsikringer (svarende til ansattes lønsikring), der er dyre, når den enkelte skal tegne den.